

ESPECIALITATS D'INFERMERIA

**Recull d'Informació sobre l'accés a l'obtenció del títol d'Infermeres
i Infermers Especialistes.**

10 de Juliol de 2015

ESPECIALITATS INFERMERES

1. Qüestions prèvies. Antecedents del marc normatiu de les Especialitats d'Infermeria.

Decret de 4 de desembre de 1953

L'any 1953 es va regular les especialitats dels Ajudants Tècnics Sanitaris (ATS) amb el Decret de 4 de desembre de 1953, on en el capítol 6 i 7 facultaven al Ministeri d'Educació i Ciència la creació de les especialitats que es consideressin convenientes i expedir els respectius diplomes.

Des de l'any 1957, d'acord amb el citat Decret, es van crear les següents especialitats:

- Assistència Obstètrica (matrones)
- Fisioteràpia (convertida en Escola Universitària per el Reial Decret 2128/1980 de 12 de desembre)
- Radiologia i Electrologia
- Podologia
- Pediatria y Puericultura
- Neurologia
- Psiquiatria
- Anàlisis Clínics
- Urologia i Nefrologia

Amb la integració dels estudis d'ATS a la Universitat com a Escoles Universitàries d'Infermeria per el reial Decret 2128/1977, de 23 de juliol, no es van desenvolupar les especialitats adequades a la nova titulació i per aquest motiu es va autoritzar, per una ordre publicada el 9 d'octubre de 1980, als diplomats en infermeria a que cursessin les especialitats existents per ATS.

Reial Decret 992/1987, de 3 de juliol

L'any 1987 es publica el [Reial Decret 992/1987 de 3 de juliol](#) que reconeix set especialitats per a la professió infermera.

Les especialitats que es van crear van ser les següents:

- Infermeria Obstètrica-Ginecològica (Llevadores)
- Infermeria Pediàtrica
- Infermeria de Salut Mental
- Infermeria de Salut Comunitària
- Infermeria de Cures Especials
- Infermeria Geriàtrica
- Gerència i Administració d'Infermeria

D'aquestes set especialitats només se'n van desenvolupar dues: Infermeria Obstètrica-Ginecològica i Infermeria de Salut Mental. La resta mai van arribar a desenvolupar-se.

Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries

L'entrada en vigor de la [Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'Ordenació de les Professions Sanitàries](#), va abordar en el seu Títol II una nova regulació de les especialitats de les Ciències de la Salut, va determinar la necessitat de procedir a una nova regulació reglamentària d'aquestes, incloent les Especialitats d'Infermeria, i dels òrgans de recolzament a la formació especialitzada, per adequar-ho a la nova norma legal.

En el cas d'Infermeria aquesta nova regulació de les Especialitats es va traduir en la publicació del Reial Decret 450/2005, de 22 d'abril.

2. Marc normatiu actual: Reial Decret 450/2005, de 22 d'abril

L'any 2005 es va publicar el Reial Decret 450/2005 de 22 d'abril sobre les especialitats d'Infermeria.

En aquest Decret es regulen diferents qüestions relacionades amb les Especialitats d'Infermeria i l'obtenció del títol corresponent.

Definició del Títol d'Infermer/a Especialista

"El títol d'Infermer Especialista, expedit per el Ministeri d'Educació i Ciència, té caràcter oficial i vàlida a tot el territori de l'Estat i serà necessari per utilitzar de manera expressa la denominació d'Infermer Especialista, per exercir la professió amb tal caràcter i per ocupar llocs de treball amb aquesta denominació en centres i establiments públics i privats"

Requisits per l'obtenció del títol d'Infermer Especialista

- Estar en possessió del títol de Diplomati Universitari en Infermeria o equivalent reconegut o homologat a Espanya.
- Haver realitzat la formació de l'especialitat corresponent segons el que estableix aquest mateix decret.
- Haver superat les proves d'avaluació que s'estableixin i abonar les taxes dels drets d'expedició del corresponent títol.

Especialitats d'Infermeria

Aquest Reial Decret estableix que les especialitats d'Infermeria són les següents:

- Infermeria Obstètrica – Ginecològica (Llevadora)
- Infermeria de Salut Mental
- Infermeria Geriàtrica
- Infermeria del Treball
- Infermeria de Cures Medicoquirúrgiques
- Infermeria Familiar i Comunitària
- Infermeria Pediàtrica

Queden suprimides les especialitats de Diplomats Universitaris en Infermeria i d'Ajudants Tècnics Sanitaris (ATS) anteriors a aquest decret:

- Especialitat de Neurologia. Decret 3192/1970, de 22 d'octubre
- Especialitat d'Urologia i Nefrologia. Decret 2233/1975, de 24 de juliol.
- Especialitat d'Anàlisis Cíncics. Decret 203/1971, de 28 de gener
- Especialitat de Radiologia i Electrologia. Decret 1153/1961, de 22 de juny
- Especialitat de Cures Especials. Reial Decret 992/1987, de 3 de juliol.
- Especialitat de Pediatria i Puericultura. Decret 3524/1964, de 22 d'octubre.
- Especialitat de Psiquiatria. Decret 3193/1970, de 22 d'octubre.
- Especialitat d'Assistència Obstètrica (Llevadora). Decret de 18 de gener de 1957, modificat per el Reial Decret 2287/1980, de 26 de setembre
- Especialitat de Salut Comunitària. Reial Decret 992/1987, de 3 de juliol.
- Especialitat de Gerència i Administració d'Infermeria. Reial Decret 992/1987, de 3 de juliol.

Vies d'obtenció del títol d'Infermer/a Especialista

Aquest decret determina la via oficial d'obtenció de títol d'especialista.

- La formació de l'infermer/a especialista es realitza per el sistema de residència (EIR) en unitats docents acreditades per a la formació especialitzada, després de superar una prova anual de caràcter estatal. Una vegada obtinguda una plaça de formació com a resident, la durada de la formació serà l'establerta en els diferents programes formatius de cada una de les especialitats creades en aquest decret.

El mateix Decret determina altres vies d'obtenció del Títol d'Infermer/a Especialista cada una d'elles amb les seves especificitats

- Disposició addicional segona. Via directa. Els Diplomats Universitaris en Infermeria o els ATS que tinguin algun dels títols d'especialista suprimits per aquesta disposició podran sol·licitar al Ministeri d'Educació i Ciència l'expedició d'un nou títol d'especialista vigent.
- Disposició transitòria segona. Via excepcional. Els titulats que puguin acreditar exercici professional realitzant activitats pròpies de l'especialitat i superin una prova d'avaluació de la competència (examen).

Per cada una de les especialitats d'Infermeria es constituirà una Comissió Nacional que seran els encarregats de la definició dels Programes Formatius de cada especialitat.

Els Programes formatius de les diferents especialitats.

Actualment, s'han desenvolupat els Programes Formatius i les competències específiques de totes les especialitats a excepció de l'Especialitat de Cures Medicoquirúrgiques:

- Especialitat d'Infermeria [Obstètrica-Ginecològica \(Llevadores\)](#). Publicat el 28 de maig de 2009.
- Especialitat d'Infermeria de [Salut Mental](#). Publicat el 24 de maig de 2011.
- Especialitat d'Infermeria [Geriàtrica](#). Publicat el 30 de novembre de 2009.
- Especialitat d'Infermeria del [Treball](#). Publicat el 28 de maig de 2009.
- Especialitat d'Infermeria [Familiar i Comunitària](#). Publicat el 28 de juny de 2010.
- Especialitat d'Infermeria [Pediàtrica](#). Publicat el 29 de juny de 2010.

Desenvolupament de la Via de la Residència (EIR)

Una vegada publicat el Programa Formatiu ja es van oferir places per la formació sanitària especialitzada via EIR de totes les especialitats a excepció de la de medicoquirúrgica.

Tot i que l'any 2009 i al 2011 es va publicar els programes formatius de les especialitats de llevadora i salut mental des de l'anterior decret de l'any 1987 que ja s'oferien places per que són les dues úniques que es van arribar a desenvolupar i que es van mantenir en el Decret actual.

Les dates en que es van publicar places per la via residència per primera vegada de les noves especialitats que es van crear amb aquest Reial Decret són:

- Especialitat d'Infermeria Geriàtrica. Setembre del 2010.
- Especialitat d'Infermeria del Treball. Setembre del 2009.
- Especialitat d'Infermeria Familiar i Comunitària. Setembre del 2010.
- Especialitat d'Infermeria Pediàtrica. Setembre del 2010.

Actualment per aquesta via hi ha infermeres i infermers que disposen del títol d'especialista en Obstètrica-Ginecològica, Salut Mental, Geriatria, Pediatria, Familiar i Comunitària i Treball.

Desenvolupament de la Disposició Addicional (Via directa)

A partir de l'entrada en vigor del Decret 450/2005 d'Especialitats d'Infermeria els Diplomats en Infermeria i els ATS que disposin algun dels següents títols d'especialista antic poden sol·licitar el canvi de títol antic per el títol nou. La data límit per sol·licitar aquest canvi és del 7/08/2015.

Especialitats suprimides	Especialitats que es poden sol·licitar
Neurologia Urologia i Nefrologia Anàlisi Clínic Radiologia i Electrologia Cures Especials	Infermeria de Cures Medicoquirúrgiques
Pediatria i Puericultura	Infermeria Pediàtrica
Psiquiatria	Infermeria Salut Mental
Assistència Obstètrica (Llevadora)	Infermeria Obstètrica-Ginecològica

A través d'aquesta via hi ha infermeres i infermers que disposen del títol d'especialista en Cures Medicoquirúrgiques, Pediatria, Salut Mental i Obstètrica-Ginecològica.

Desenvolupament de la Disposició Transitòria Segona (Via Excepcional)

A través d'aquesta via es poden obtenir les especialitats de: Salut mental, Treball, Geriatria, Pediatria, Familiar i Comunitària i Medicoquirúrgica.

Els requisits per acollir-se a la via excepcional són:

- Disposar d'un mínim de 4 anys treballats realitzant activitats pròpies de l'especialitat.
- Disposar d'un mínim de 2 anys treballats realitzant activitats pròpies de l'especialitat sempre que s'acrediti estar en possessió d'un Postgrau o màster propi de l'especialitat de mínim 20 crèdits/200h ó acreditar disposar de mínim 40 crèdits propis de l'especialitat amb l'acreditació CFC de la formació continuada.
- Disposar d'un mínim de 3 anys com a docent, d'escoles universitàries d'Infermeria i adscrites, en àrees de coneixement relacionades amb l'especialitat sempre que s'acrediti mínim 1 any d'activitat assistencial en activitats pròpies de l'especialitat.

En qualsevol de les tres opcions cal superar una prova d'avaluació de la competència.

El decret marcava que els requisits cal tenir-los abans de la publicació en el BOE de la convocatòria de les places de formació sanitària especialitzada en que per primera s'ofereixin places per cursar la residència de les especialitats corresponents.

En el cas de l'Especialitat de Salut Mental, calia disposar dels requisits abans del 04/08/1998, ampliat més tard, en el Reial Decret 183/2008 de 8 de febrer, en que s'ampliava al 22/04/2005.

La data límit per acollir-se a la via excepcional és de 6 mesos una vegada s'ofereixin per primera vegada places per la via EIR de l'especialitat corresponent.

- Infermeria de Salut Mental. Data límit 22/08/2008
- Infermeria del Treball. Data límit 22/03/2010
- Infermeria Geriàtrica. Data límit 22/03/2011
- Infermeria Pediàtrica. Data límit 22/03/2011
- Infermeria Familiar i Comunitària. Data límit 22/03/2011
- Infermeria Medicoquirúrgica. Obert el termini.

Actualment s'han realitzat les proves objectives d'avaluació de la competència de la via excepcional de les especialitats de Salut Mental, Treball i Geriatria.

Infermeria del treball. Disposició Transitòria Tercera. Via directa

Es podrà accedir a l'especialitat d'Infermeria del Treball per la via directa els Diplomats d'Infermeria i els Ajudants Tècnics Sanitaris que puguin acreditar 4 anys d'experiència en aquest àmbit i que estiguin en possessió del Diploma d'ATS/DUE d'Empresa o d'Infermeria del Treball, de Medicina del Treball o Postgrau d'Infermeria del Treball.

Aquestes persones van obtenir el títol de manera directa sense haver de realitzar la prova d'avaluació de la competència.

La data límit per sol·licitar aquesta especialitat per aquesta via va ser el 7/05/2006.

3. Marc normatiu posterior que desenvolupen aspectes contemplats en el RD 450/2005.

Altres regulacions a tenir en compte i publicades amb posterioritat a l'any 2005 que afecten d'alguna manera als estudis d'especialista són: el Reial Decret 183/2008 del 8 de febrer, on es regula el funcionament de les unitats docents d'especialistes sanitaris, que passen a ser multiprofessionals, el que implica una nova acreditació per part de les mateixes.

A l'any 2013 es publica [l'Ordre PRE/861/2013 de 9 de maig](#), per la qual s'estableixen els requisits d'acreditació de les unitats docents multiprofessionals per a la formació d'especialistes en infermeria familiar i comunitària i en medicina familiar i comunitària.

A l'any 2014 es publica el [Reial Decret 639/2014 de 25 de juliol](#), pel qual es regula la troncalitat, la reespecialització troncal i les àrees de capacitació específica, s'estableixen les normes aplicables a les proves anuals d'accés a les places de formació sanitària especialitzada en Ciències de la Salut i es creen i modifiquen determinats títols d'especialistes.

Actualment a Catalunya estem pendents de la publicació al DOCG del decret que reguli la formació sanitària especialitzada al nostre territori.

4. Quadre resum.

ESPECIALITAT	PROGRAMA FORMATIU	VIA EIR	VIA DIRECTA	VIA EXCEPC
OBSTÈTRICA GINECOLÒGICA	28/05/2009	SI	SI	NO
SALUT MENTAL	24/05/2011	SI	SI	SI
TREBALL	28/05/2009	SI	SI	SI
GERIATRIA	30/11/2009	SI	NO	SI
PEDIATRIA	29/06/2010	SI	SI	PENDENT EXAMEN
FAMILIAR I COMUNITÀRIA	28/06/2010	SI	NO	PENDENT EXAMEN
MEDICO- QUIRÚRGICA	PENDENT	NO	SI	

Actualment poden haver infermeres i infermers que disposin d'algun dels set títols d'especialista que estan vigents. Aquests títols poden haver estat obtinguts per alguna de les vies d'accés regulades per el Reial Decret 450/2005, de 22 d'abril.